

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/225402,Bozena-Witowicz-Konferencja-poczdamaska.html>
27.02.2026, 10:21

Bożena Witowicz: Konferencja poczdamska

Niekiedy nazywana też konferencją berlińską, była trzecią i ostatnią z konferencji „Wielkiej Trójki”. Zapadły na niej główne decyzje polityczne dotyczące powojennego porządku świata, szczególnie Europy, oraz rozliczenia nazistowskich zbrodni.

[Niemcy](#) [Stosunki międzynarodowe](#) [USA](#) [Wielka Brytania](#) [ZSRS](#)

17.07

Dziedziniec wewnętrzny pałacu Cecilienhof, gdzie odbywała się konferencja poczdamska (fot. z zasobu IPN)

W dniach 17 lipca 1945 r. – 2 sierpnia 1945 r. w Poczdamie pod Berlinem, w pałacu Cecilienhof zebrali się przywódcy: USA – Harry Truman, Wielkiej Brytanii – Winston Churchill (którego w trakcie konferencji zastąpił Clement Atlee, gdyż w międzyczasie doszło do zmiany rządu i premiera) oraz ZSRS – Józef Stalin.

Polskę reprezentowała złożona w większości z komunistów delegacja Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, powołanego na konferencji jałtańskiej w lutym 1945 r. (po wycofaniu przez mocarstwa zachodnie uznania dla Rządu RP na uchodźstwie) z premierem Edwardem Osóbką-Morawskim, wicepremierami Władysławem Gomułą i Stanisławem Mikołajczykiem.

Nic więc dziwnego, że poparli oni stanowisko Stalina w kwestii granicy wschodniej RP (tj. zaboru przez ZSRS Kresów Wschodnich), a następnie granicy zachodniej, ustalonej właśnie na konferencji poczdamskiej.

Czas rozliczeń

Dwutygodniowe obrady koncentrowały się na kwestiach reparacji wojennych od Niemiec, które

zostały obarczone sprawstwem II wojny światowej, rozliczenia nazistowskich zbrodni wojennych, ustaleniach granicznych oraz ludnościowych. Ze względu na złe doświadczenia sądzenia Niemców po I wojnie światowej (przez samych Niemców w niemieckich sądach) zdecydowano się powołać sąd międzynarodowy.

Organem wymiaru sprawiedliwości powołanym w celu osądzenia głównych zbrodniarzy wojennych Rzeszy Niemieckiej był Międzynarodowy Trybunał Wojskowy (MTW). Pierwszy i główny proces, nazwany później „norymberskim”, odbywał się w dniach od 20 listopada 1945 r. do 1 października 1946 r. w Norymberdze, w amerykańskiej strefie okupacyjnej. W procesie tym osądzona została jedynie niewielka część nazistowskich zbrodniarzy wojennych.

Niemieccy kapitaliści – przemysłowcy, bankowcy – którzy

„umożliwili dojście Hitlerowi do władzy finansując jego ruch, uzbroili hitlerowski Wehrmacht, brali udział w grabieży krajów okupowanych, korzystali z pracy niewolniczej milionów więźniów”

zostali osądzeni w dwunastu tzw. norymberskich procesach następczych w okresie od 9 grudnia 1946 r. do 13 sierpnia 1949 r. Podobnie jak proces główny, toczyły się one przed sądami amerykańskimi i odbywały się w Norymberdze.

W głównym procesie norymberskim nie zostali także pociągnięci do odpowiedzialności komendanci i funkcjonariusze obozów koncentracyjnych w poszczególnych okupowanych krajach i inni zbrodniarze. Ze względu na rozbieżności stanowisk poszczególnych delegacji narodowych odnośnie do dalszego procedowania, ostatecznie zapadła decyzja, że nie będzie się tym zajmował MTW, a zorganizowane zostaną przez poszczególne państwa osobne procesy.

W Polsce powstał na podstawie dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. Najwyższy Trybunał Narodowy. NTN w latach swojej działalności 1946-1948 przeprowadził siedem procesów. Sądono m.in.: Arthura Greisera – namiestnika Kraju Warty, Amona Götha – komendanta obozu koncentracyjnego Płaszów, kierującego też likwidacją gett żydowskich w Krakowie, Tarnowie i Szebniach, Ludwiga Fischera – gubernatora dystryktu warszawskiego Generalnego Gubernatorstwa, Rudolfa Hoesa – komendanta obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau i innych.

[Czytaj artykuł Bożeny Witowicz Konferencja poczdamska na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Niemcy, Stosunki międzynarodowe, USA, Wielka Brytania, ZSRS

Artykuł